

Jakelussa mainitut

Tarkastuskertomus 4/2015 Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:n selvitystilän käytännöt

Jälkiseurantaraportti

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tehnyt jälkiseurannan viitekohdassa mainitusta tarkastuksesta.

Jälkiseurantaraportissa selvitetään, mihin toimiin tarkastuskertomuksessa annettujen suositusten ja muiden kannanottojen johdosta on ryhdytty. Raportin tietoja hyödynnetään viraston tarkastustoiminnan suunnittelussa sekä laadittaessa tarkastusviraston vuosikertomusta eduskunnalle.

1 Jälkiseurannan toteutus

Keskeisenä kannanottona tehdyssä tarkastuksessa oli, että vaikka Arsenal Oy (myöhemmin Arsenal) oli sitoutunut pitkäaikaisiin ja vaativiin oikeudenkäynti- ja perintäprosesseihin ja sen toiminta oli siten jatkunut huomattavasti pidempään kuin alun perin arvioitiin, ei sen kuitenkaan voitu katsoa toimineen valtiontalouden näkökulmasta epätarkoituksenmukaisesti.

Jälkiseurannassa selvitettiin seuraavia kysymyksiä:

1. Onko Arsenalin toiminnallisia resursseja tarkastuksen jälkeen kevennetty sen supistuvia toiminnallisia tehtäviä vastaavasti?
2. Onko Arsenal selvittänyt uusia keinoja yhtiön elinkaaren lyhentämiseksi, ja onko esimerkiksi selvitetty tarkemmin sitä, millaisiin velallisten toimiin selvittämistä perusteella puututaan tai millä edellytyksillä jäljellä olevat konkurssipesät voitaisiin siirtää julkisselvitysmenettelyyn?
3. Ovatko yhtiön alajoukko koskevat linjaukset ja suunnitelmat muuttuneet tai tarkentuneet tarkastuksen jälkeen ja jos ovat, mitkä tekijät tähän ovat mahdollisesti myötävaikuttaneet?

Jälkiseuranta toteutettiin suunnitelman mukaisesti lähettämällä samansisältöinen selvityspyyntö sekä Arsenalille että valtiovarainministeriölle. Arsenal antoi vastauksensa 10.11.2016 ja valtiovarainministeriö 28.12.2016. Lisäksi käytiin haastattelemassa Arsenalin selvitysmiehiä 22.3.2017 ja 19.10.2017. Edellisessä tapaamisessa haastateltavana olivat 21.6.2017 selvitysmiehinä lopettaneet ja jälkimmäisessä haastateltavana oli 21.6.2017 nimitetty uusi selvitysmies.

2 Jälkiseurannan havainnot

Jälkiseurannassa on tehty seuraavia tarkastuksen suosituksiin ja tarkastuksessa esitettyihin kannanottoihin liittyviä havaintoja.

Arsenalin resurssien sopeuttaminen

Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenalin selvitystilän käytäntöjä koskeneessa tarkastuskertomuksessa suositettiin, että valtiovarainministeriö selvittäisi mahdollisuudet keventää omaisuudenhoitoyhtiön toimintaresursseja yhtiön toiminnan jatkuvasti supistuessa.

VTV:n tuloksellisuustarkastuksen jälkeen Arsenalin henkilöstön määrä on vähentynyt kahdella toimihenkilöllä siten, että yhden toimihenkilön työtehtävät päättyivät tammikuun lopussa ja toisen kesäkuun lopussa vuonna 2017. Näin ollen Arsenalin palveluksessa on nykyisellään kaksi henkilöä, joista toisen työsuhde päättyy yhtiön arvion mukaan kevään 2018 aikana.

Arsenal piti varsinaisen yhtiökokouksensa 21.6.2017. Kokouksessa tehtiin päätös siirtymisestä yhden selvitysmiehen selvityshallintoon kyseisestä päivämäärästä lukien. Toimeksiantosuhteisena toimiva selvitysmies veloittaa samaa tuntiveloitusta kuin aikaisemmat toimeksiantosuhteessa olleet selvitysmiehet.

Yhtiö on myös aloittanut neuvottelut talous- ja tietohallintopalveluita yhtiölle toimittavien yritysten kanssa tavoitteenaan kustannusten vähentäminen.

Henkilöstömäärän väheneminen on myös mahdollistanut toimitilojen koon sopeuttamisen siten, että Arsenalin käytössä olevaa toimistotilaa on 30.6.2017 alkaen pienennetty noin kolmanneksella. Nykyisten toimitilojen vuokrasopimus päättyy vuoden 2018 lopussa.

Arsenalin elinkaaren lyhentäminen

Edellä mainitussa tuloksellisuustarkastuskertomuksessa suositeltiin, että jos omaisuudenhoitoyhtiötä tulevaisuudessa käytetään, tulisi arvioida olisiko sen elinkaarta mahdollista lyhentää velallisten toimiin liittyvien epäselvyyksien tutkimisen siirtämisellä julkisselvitysmenettelyyn. Tuloksellisuustarkastuskertomuksessa ei kuitenkaan esitetty nimenomaisia suosituksia Arsenalin elinkaaren lyhentämiseksi.

Arsenalin tehtävän toteuttamisen käytännön toimia viime vuosina ovat olleet perittävänä olleiden saamisten turvaamista koskevat oikeudenkäynnit ja niiden konkurssipesien hallinnointi, joista Arsenal on ottanut kuluvaluun. Jälkiseurannan aikana oikeudenkäyntejä oli vireillä 21 ja kuluvaluullisia pesiä oli neljä. Keskeinen selvittämisintressiin liittyvä toimenpide on ollut kuluvaluun ottaminen konkurssipesässä silloin kun yrityksen tai yksityishenkilön konkurssiin on epäilty liittyvän rikollista tai moitittavaa toimintaa. Yhtiön ilmoituksen mukaan selvittämisintressiin perustuvia projekteja ei ole vuonna 2003 alkaneen yhtiön selvitystilän aikana käynnistetty eikä tulla selvitystilahallinnon käsityksen mukaan enää käynnistämään, jolloin selvittämisintressin soveltamiseen tehtävillä mahdollisilla muutoksilla ei enää olisi vaikutusta Arsenalin elinkaareen.

Edelleen yhtiön selvityksen mukaan jäljellä olevat konkurssipesät ovat pääosin selvitettyjä ja jäljellä on oikeudenkäyntejä, joissa vaaditaan tiedossa olevien, pesiin vielä palauttamatta olevien varojen vahvistamista konkurssipesille kuuluviksi. Lisäksi konkurssipesillä on tuomioiden täytäntöönpanoriitoja, joissa kantajina ovat pesien ja Arsenalin vastapuolet.

Yhtiön mukaan julkisselvityksellä ei edellä mainittuja oikeudenkäyntejä voida nopeuttaa. Arsenalin on vaikea nähdä, että loppuvaiheessa olevien konkurssipesien siirtäminen julkisselvitysmenettelyyn voisi lyhentää Arsenalin elinkaarta. Yhtiön mukaan mikään ei tue näkemystä, että julkisselvitysmenettelyssä saavutettaisiin parempia tuloksia kuin Arsenalin rahoittamissa konkurssipesissä on saavutettu.

Arsenalin alasajoa koskevat linjaukset

Lisäksi jälkiseurannassa selvitettiin, onko tarkastuksen jälkeen tehty Arsenalin alasajoa koskevia uusia linjauksia ja suunnitelmia tai ovatko linjaukset ja suunnitelmat muuttuneet tai tarkentuneet.

Arsenalin toimintaa ohjaavat jo yhtiön perustamisvaiheessa määritelty selvittämisenintressi, toiminnan taloudellisuus sekä Arsenalin yhtiökokouksen linjaukset. Viimeksi nämä muuttumattomat linjaukset on vahvistettu 21.6.2017 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa. Yhtiö on linjannut tämän merkitsevän, että Arsenal ei edelleenkään luovu vapaaehtoisilla sopimuksilla lainvoimaisiin tuomioihin perustuvista rikosperusteisista vahingonkorvaussaatavistaan, jos velallinen ei ole myötävaikuttanut varojen palauttamiseen tai velallinen ei ole vapaaehtoisesti pyrkinyt maksamaan vastuitaan tai velallisen epäillään edelleen pitävän hallussaan velkojille kuuluvia varoja.

Yhtiön mukaan lukuun ottamatta selvitysmiesten määrän vähentämistä ei yhtiön alasajoa koskevia linjauksia ole tarkastuksen jälkeen merkittävästi muutettu. Arsenalin alasajoaikataulu on tiukasti sidoksissa vireillä oleviin oikeudenkäynteihin, joihin liittyy veronmaksajien kannalta huomattava taloudellinen intressi. Oikeudenkäyntien pikainen päättäminen edellyttäisi yksipuolista saatavista luopumista. Arsenalin mukaan tämä olisi yhtiön vahvistettujen periaatteiden vastaista sekä yleisen oikeustajun ja velallisten tasapuolisen kohtelun näkökulmasta kyseenalaista.

Valtiovarainministeriön mukaan siirtyminen yhden selvitysmiehen toimintamalliin on merkittävä linjaus, joka toisaalta ei saa aiheuttaa valtiolle taloudellisia menetyksiä. Selvitysmiehen valinnassa on painotettu sitä, että selvitysmiehellä on valmiiksi tuntemusta ja/tai kokemusta Arsenalin velallisista ja prosesseista ja että hänellä on tarvittaessa käytössään riittävät taustaresurssit.

Ministeriö korostaa selvityksessään myös, että Arsenalin on valtion taloudellisia intressejä vaarantamatta hyvin vaikeata irtaantua keskeneräisistä oikeusprosesseista ja että niiden keston liittyy paljon Arsenalista riippumatonta epävarmuutta, joka vaikeuttaa arvioiden ja vaihtoehtolaskelmien tekoa. Ministeriö on kuitenkin vakuuttunut siitä, että valittu toimintalinja on valtiontalouden kannalta tehokain. Jälkiseurannassa ei tullut ilmi seikkoja, jotka puoltaisivat muunlaista toimintalinjaa Arsenalin elinkaaren lyhentämisessä.

3 Yhteenveto ja jatkotoimet

Keskeisenä kannanottona tehdyssä tarkastuksessa oli, että vaikka Arsenal Oy oli sitoutunut pitkäaikaisiin ja vaativiin oikeudenkäynti- ja perintäprosesseihin ja sen toiminta oli siten jatkunut huomattavasti pidempään kuin alun perin arvioitiin, ei sen kuitenkaan voitu katsoa toimineen valtiontalouden näkökulmasta epätarkoituksenmukaisesti.

Jälkiseurannan perusteella yhtiön toiminnan toteutunut ja suunniteltu kehitys on kokonaisuutena arvioiden kertomuksen kannanottojen ja suositusten mukaista niin toiminnan resurssien sopeuttamisen kuin yhtiön elinkaaren lyhentämisenkin osalta.

Jälkiseurantaa ei ole tarvetta jatkaa.

Marko Männikkö
ylivohtaja

Esa Tammelin
johdon asiantuntija

JAKELU OmaisuuDENHOIToyhtiö Arsenal Oy
valtiovarainministeriö